

עמ"ת 27561/07/22 - פלוני נגד מדינת ישראל

בית המשפט המחוזי בחיפה

עמ"ת 27561-07-22 פלוני (עציר) נ' מדינת ישראל

בפני	כבוד השופטת אילת דגן
עורר	פלוני (עציר)
נגד	
משיב	מדינת ישראל

פסק דין

1. לפני ערר על החלטת בית משפט השלום בעכו מיום 10/7/22 (כב' הש' ש.פיינסוד) בתיק מ"ת 1023-07-22 בה הורה בית המשפט על מעצר העורר עד החלטה אחרת, תוך שקבע קיומן של ראיות לכאורה ושלל את חלופת המעצר שהוצעה על ידי העורר.

2. כנגד העורר הוגש כתב אישום לבית משפט השלום המייחס לו עבירת איומים. בד בבד הוגשה בקשה למעצר עד תום ההליכים.

בכתב האישום נטען כי ביום 26/6/22 בשעות הבוקר הגיע העורר למחלקת הרווחה בג'וליס על מנת לברר אודות צו הגנה שביקשה אשתו נגדו. במעמד זה החל לקלל את אשתו בפני העובדת הסוציאלית ואמר לה: "**אני מציע לכם שתדאגו לד' למקלט, כי זה לא הולך להיגמר בטוב**". לשאלת העובדת הסוציאלית השיב שאינו מתכוון לפגוע באשתו אך שב ואמר: "**יש להעביר את ד' למקלט כי זה לא הולך להיגמר טוב**" ועוד הוסיף: "**תעבירו אותה למקלט**".

בית משפט קמא קבע כי קיימות ראיות לכאורה, ועילת מעצר.

3. לטענת העורר אין לראות במילותיו משום ראיה לכאורה לקיומה של עבירות איומים. לטענתו ההתבטאות בפני העובדת הסוציאלית היא חלק מהליך טיפולי ואין ראיה לקיום היסוד הנפשי שהינו חלק בלתי נפרד מעבירת האיומים. מטעם זה ובהיעדר ראיות לכאורה, אין מקום לבקשה למעצר עד תום ההליכים וטעה בית המשפט משקבע קיומן של ראיות לכאורה.

4. לטענתו התשתית הראייתית דלה ונסמכת כולה על עדות ישירה אחת של עובדת סוציאלית. גם אם נאמין שאלו המילים שנאמרו, (והעורר מכחיש כי כך נאמר על ידו), הרי שמדובר במילים שנזרקו אגב סערת רגשות על רקע המחלוקת מי צריך לצאת מהבית המשותף נוכח פנייתה של אשתו לחידוש צו הרחקה נגדו מביתו. הבחינה ביחס לתוכן הביטוי צריכה להיעשות מנקודת מבט של האדם מן היישוב. בענייננו הגיע העורר מיוזמתו ללשכת הרווחה להיפגש עם העובדת הסוציאלית על רקע רצונו להבין את הזימון לבית המשפט בעניין צו ההרחקה כאשר הוא נמצא, לטענתו, בהליך של טיפול זוגי כשהוא בחשש שמא יורחק לתקופה ממושכת שעה שהוא חשב שנמצא במסלול להבראת הקשר.

5. העורר טוען כי כאשר הגיע לפגישה המתוכננת עם העובדת הסוציאלית, הוא ביטא את כעסו על כך שהוא הורחק מביתו לארבעה חודשים ומוצא עצמו ישן ברחובות או אצל חברים, ועל כן כל ההתבטאויות הינן בבחינת "הוצאת קיטור" ולא איום. עוד הוא טוען כי השיחה עם העובדת הסוציאלית התקיימה בערבית ואילו עדותה למשטרה נמסרה בעברית. הבדלי השפה והדקויות חשובים מאד שעה שכל הראיות מסתמכות על המילים הספורות שכביכול אמר לעובדת הסוציאלית.

לטענתו, האמירה "קחו אותה למקלט, לא יהיה טוב" זו אמירה שיכולה להתפרש גם באופנים אחרים, למשל: לא יהיה טוב כי אני רוצה את הבית שלי, אני רוצה לחזור לגור בבית שלי ואני אפנה לבית המשפט.

6. לטענת העורר, הפסיקה קובעת ששחרר קיטור אינו איום בהכרח, בייחוד אצל גורמים טיפוליים, וראו בעניין זה ע"פ 3779/94 **חמדני נ' מדינת ישראל**; בש"פ 5564/11 **פלוני נ' מדינת ישראל** והחלטות נוספות.

הוא מוסיף כי בית המשפט העליון ובעקבותיו הנחיית פרקליט המדינה, מורה שבגין אמירות גבוליות בפני גורמי טיפול אין מקום להגיש כתבי אישום ובטח שלא עם בקשת מעצר עד תום ההליכים.

7. העורר טוען כי שגה בית המשפט משדחה את הבקשה לחלופת המעצר שהוצעה בפיקוח שני מפקחים שכן גם אם קיימות ראיות לכאורה וגם אם קיימת עילת מעצר, שומה על בית המשפט לבחון אם ניתן לאיין את המסוכנות בדרך של חלופת מעצר. מקבילית הכוחות פועלת באופן שכלל שעוצמת הראיות לכאורה פחות היותר כך גובר הצורך לבחון חלופת מעצר. החלופה שהוצעה היתה במקום עבודתו של המפקח המוצע, בקיוסק שיש בו תשתית הולמת למגורים. החלופה היא בפיקוח שני אנשים נעדרי עבר פלילי שמוכנים לפקח שהעורר לא יגיע לאשתו, לא יצור אתה כל קשר. אם המסוכנות קיימת, היא ספציפית כלפי האישה ולא כלפי כולי עלמא ועל כן, משנמצאו שני אנשים שלא עלו תהיות כלפי איכות הפיקוח שלהם או כלפי מהותם, היה ראוי לאשר את חלופת המעצר.

8. המשיבה סומכת ידיה על החלטת בית משפט קמא. לטענתה עסקינן בהחלטת ביניים וכלל הוא שערכאת הערעור לא נוהגת להתערב בהחלטות ביניים אלא במקרים חריגים שעניינם לא נמנה עליהם.

9. לטענתה יש לדחות את הטענה לפיה מדובר בעדות יחידה ועל כן הראיות לכאורה מוחלשות. כידוע, ניתן להרשיע נאשם גם על סמך עדות יחידה תוך שבית המשפט נדרש להזהיר את עצמו תחילה.

שאלת קיומו של היסוד הנפשי בעבירת איומים היא אכן שאלה כבדת משקל, ויש להותירה למותב בתיק העיקרי במסגרת שמיעת הראיות שבתיק. בשלב המעצר עד תום ההליכים נדרש בית משפט לקבוע האם הראיות המונחות בפניו מגבשות פוטנציאל ממשי להרשעה, ועל כך משיבה המשיבה בחיוב.

10. לטענתה, עצם העובדה שהעובדת הסוציאלית מצאה את המילים שנאמרו כאיומים שחייבו דיווח, מספיק בשלב זה של ראיות לכאורה. העורר הגיע למשרדי הרווחה על רקע זעמו נוכח בקשת בת זוגו להוציא צו הגנה נוסף כנגדו. הוא כעס, גידף וחזר על אמרת האיום שוב ושוב.

העורר לא אמר לעובדת הסוציאלית שיש מחלוקת על הדירה ושימצאו לה דירה אחרת ולא יהיה טוב כי יפנה

לבית המשפט ויעמוד על זכויותיו, אלא כי מוטב שיעבירו את אשתו למקלט אחרת זה יגמר לא טוב. מה יותר מפורש מזה? מדוע יש להיזקק, בשלב מקדמי זה, לפרשנות שאינה עולה ממילותיו הברורות? העובדת הסוציאלית התרשמה שמדובר באיום ממשי בפגיעה באשתו של העורר ומתוקף טיפולה מצוי בידה המידע על עברו של העורר באלמות שנקט באשתו שאף הובילה לריצוי עונשי מאסר.

11. הדברים נאמרו אמנם בפני גורם טיפולי ברם הפגישה לא היתה טיפולית אלא פגישה נוכח כעסו של העורר על הוצאת הצו ודרישה להיפגש. המילים לא נאמרו כהוצאת קיטור, בצורה משתפת מתוך כוונה שהעובדת הסוציאלית תיתן מענה טיפולי, אלא נשמעות יותר כהצהרת כוונות לפעול.

12. אשר לעניין חלופת המעצר, פועלת מקבילית הכוחות לרעת העורר. בהקשר של המסוכנות, לחובת העורר לא פחות מ-9 הרשעות עבר בגין אלימות מילולית ופיזית כלפי בת זוגו שאף אומרת הודעתה שפונדת שהוא ירצח אותה.

דין והכרעה

13. לאחר שעיינתי בטענות הצדדים, בהחלטת בית משפט קמא ובתיק החקירה, דין הערר להידחות.

14. הואיל והעורר טוען להיעדר ראיות לכאורה לביצוע האיומים, ראוי לחדד ולומר כי העורר אישר בדיון בבית משפט קמא את קיומן של ראיות לכאורה לעצם המילים שנאמרו ברם הוא טוען שאין ראיות לכאורה לעניין הכוונה שהיא חלק בלתי נפרד מעבירת האיומים.

15. יובהר תחילה כי מדובר בהחלטת ביניים שכן בית המשפט לא הורה על מעצר עד תום ההליכים אלא על מעצר עד החלטה אחרת שתינתן לאחר קבלת תסקיר שירות המבחן שהורה על עריכתו. כידוע, אין דרכה של ערכאת הערעור להתערב בהחלטות ביניים אלא אם נפלה **שגגה מהותית** בקביעה בדבר קיומה של תשתית ראיתית, וקיומה של עילת מעצר או אם עסקין בנאשם שנתון במעצר בלתי חוקי. כל הללו לא מתקיימים בענייננו.

16. בצדק כתב בית המשפט קמא בהחלטתו כי אינו נדרש בשלב זה לדון לעומק ביסוד הנפשי וכי עניין זה מסור לדיון בתיק העיקרי, שכן בית המשפט הדן במעצר עד תום ההליכים לא שומע ראיות ולא יכול לנתח כוונות. בחינה על פני הדברים מתיישבת יותר עם מסקנה של איום מאשר "הוצאת קיטור".

אם אישה זקוקה למקלט לנשים מוכות, פשיטא שיש חשש שמאן דהו ירצה לפגוע בה ולכן היא נזקקת להגנה מהמדינה. אם העורר אומר וחוזר שוב ושוב כי הוא מציע להפנותה למקלט איך אפשר להבין את מילותיו אם לא כאזהרה שאם לא תהיה במקלט תיפגע? העובדת הסוציאלית שואלת שוב ושוב ומנסה לברר למה הוא מתכוון והוא לא חוזר בו ולא אומר שדיבר בעידנא דריתחא. להיפך הוא חוזר על מילותיו לפיהן אם לא ימצאו לה מקום במקלט זה לא יגמר טוב.

העורר לא אומר לעובדת הסוציאלית שיש מחלוקת על הדירה ושימצאו לה דירה אחרת ולא יהיה טוב כי הוא יפנה לבית המשפט ויעמוד על זכויותיו. הוא אומר שכדאי שיעבירו את אשתו למקלט אחרת זה יגמר לא טוב.

הוא לא מדבר על חשש לפגיעה באשתו ממישהו אחר אלא ממנו על רקע כעסו. מה יותר מפורש מזה נכון לשלב הראיות לכאורה?

17. כפי שקבע בית המשפט, בצדק, אין להסתפק באמירה עצמה אלא בקונטקסט בה נאמרה. ודוקו: העובדת הסוציאלית מטפלת בעורר ובבת זוגו על רקע מעשי אלימות מתמשכים שבהם הורשע העורר שוב ושוב, ריצה עונשי מאסר בגין כך, הוכיח מסוגלות אלימה בעבר, ובתי המשפט מצאו להורות על הרחקתו. כאשר בנתונים אלה הוא יושב מול העובדת הסוציאלית ובין גידופיו אומר את האמירה שמציע להעביר אותה למקלט אחרת זה לא ייגמר טוב, מתקיים המבחן האובייקטיבי של השומע הסביר שיבין את המילים כאיום. כך עשתה העובדת הסוציאלית ולכן פנתה לממונה עליה ודיווחה באופן מידי על דבר אמירת האיום.

לעובדת הסוציאלית אין אינטרס להפליל אלא תחושת אחריות למילוי חובתה מקצועית כלפי אשתו של העורר על רקע היחסים, ההרחקה, העבר והמילים שללא פרשנות מתפתלת נשמעים ברורים לאוזן הסבירה.

18. בהקשר זה יש לדחות את הטענה שהמילים נאמרו בערבית ואילו ההודעה נגבתה מהעובדת הסוציאלית בעברית. שפת האם של העובדת הסוציאלית היא ערבית. היא תרגמה לצורך ההודעה את ששמעה ולא ברור אלו דקויות יכולות להיות בלתי ניתנות לתרגום שעה שהיא שולטת בשפה וזה מה ששמעה לפחות שלוש פעמים.

מעיון בתיק החקירה עולה כי בהודעה הראשונה של העובדת הסוציאלית, בשורות 11, 14-15, 41, היא חוזרת ואומרת שאם המילים שנאמרו לא היו נשמעות לה כאיום היא לא הייתה מדווחת. היא פונה לעורר ושואלת כדי לוודא "אתה מאיים?" והוא עונה "אני לא מאיים אבל אם לא תמצאו לה מקלט זה לא ייגמר בטוב וגם תודיעי את זה למעלה". העורר שמכיר את עצמו טוב מכולם מוצא לנכון להזהיר ולהתריע מפוטנציאל סיכון שטמון בו ושאוילי סבור שלא יוכל לשלוט עליו.

19. אשר לטענת הוצאת הקיטור ראו הודעתה של העובדת הסוציאלית ש' 38 עד 45 שם נחקרת ומוסרת שלא היה מדובר בפגישה טיפולית ושזה נשמע לה כמו איום וכך היא הבינה את דבריו, ואם לא היה נשמע לה כאיום, לא היתה מדווחת.

20. סוף דבר בעניין הראיות לכאורה, לצורך שלב המעצר עד תום ההליכים, הפוטנציאל ההרשעתי בעבירת איומים מתקיים.

21. לראיות לכאורה יש להוסיף את מסוכנותו של העורר, הן המסוכנות הסטטוטורית בעבירות אלימות במשפחה והן המיוחדת בנסיבות העניין נוכח עברו הפלילי בעבירות אלימות נגד אשתו. מסוכנותו מתחזקת נוכח העובדה שהעורר משתמש בסמים מסוכנים העשויים להשפיע על התנהגותו. כך מההודעות בתיק עולה כי העורר הופנה ליחידה לגמילה מהתמכרות מסמים בירכא אבל לא שיתף פעולה. וראו הודעת מנהל הרווח בכפר ג'ולים והודעת העובדת הסוציאלית לפיה העורר חזר להשתמש בסמים.

22. לעניין חלופת מעצר, בית המשפט לא סגר את הדלת ולא פסל על הסף אפשרות לחלופת מעצר אלא הפנה את עמוד 4

העורר לקבלת תסקיר.

פסיקת בית המשפט העליון מורה כי ככלל, בעבירות של אלימות במשפחה, דרך המלך הינה לפנות לשירות המבחן בטרם תישקל שאלת האפשרות לשחרר. וראו בש"פ 4224/19 **מסאלחה**, ; בש"פ 7014/20 **פלוני נ' מדינת ישראל**.

על כן, בנסיבות אלו יש הכרח לנקוט משנה זהירות בטרם תישקל חלופת מעצר וטוב עשה בית המשפט שהשאיר פתח לשיקול נוסף לאחר קבלת תסקיר מעצר שייתן הערכה מקיפה ומעמיקה יותר הן על העורר ומסוכנותו ומידת האמון שניתן ליתן בו והן על המפקחים ומיקום החלופה.

23. לא מצאתי אפוא שנפל פגם בהחלטת בית משפט קמא ואני מורה על דחיית הערר. תיקי החקירה שנמסרו לי מוחזרים למזכירות והמשיבה תוכל לקבלם שם.

ניתן היום, כ"א תמוז תשפ"ב, 20 יולי 2022, בהעדר הצדדים.